

dosarul nr. 3ra-1439/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: N.Pasecinic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

Î N C H E I E R E

7 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

având în componență sa:

Președintele completului,

judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu împotriva Agenției Ecologice Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, obligarea examinării cererii și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul Ecologic de Stat și menținută hotărârea din 7 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 20 noiembrie 2017, reclamantul Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Ecologice Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, obligarea examinării cererii și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare.

În motivarea acestei acțiuni, reclamanul a indicat că la 14 octombrie 2017, ora 10:16, a expediat prin poșta electronică la adresa de e-mail: xxxx o cerere în baza Legii privind accesul la informație în care a indicat: „La data de 7 august 2017 a expediat un demers către ÎM „Asociația de Gospodărie a Spațiilor Verzi” în care a indicat că: „În ultima perioadă de timp, în rezultatul vântului puternic, s-au întâmplat mai multe cazuri când copacii putrezi cad și din întâmplare, accidental, duce la vătămarea sănătății, sau chiar și riscul de viață a cetățenilor. SRL „Inima Codrului” dispune în pacul „La Izvor” de o „Terasă de Vară” unde

pe teritoriul ei a mai rămas un copac de salcie, de o dimensiune mare, o parte din el este în stare de putrefacție, înclinat spre pământ, în orice moment se pot rupe și cădea peste copii, oameni maturi, care se odihnesc la mesele de la „Terasa de Vară”. În scopul evitării unei tragedii care ar duce la vătămarea sănătății, sau chiar și riscul de viață a cetățenilor care se află la odihnă la „Terasa de Vară” din parcul „La Izvor” care aparține SRL „Inima Codrului”, solicit să întreprindeți toate măsurile necesare pentru ca persoanele responsabile să defrișeze acest copac care în orice moment se pot rupe din rădăcini și cădea peste copii și oamenii maturi aflați la odihnă. Administrația SRL „Inima Codrului” este disponibilă să contribuie financiar cu o parte din cheltuieli pentru efectuarea lucrărilor necesare. Totodată, vă informez că pe teritoriul „Terasei de Vară” din parcul „La Izvor”, sect. Buiucani, mun. Chișinău, administrația SRL „Inima Codrului”, în anii 2015 - 2016, a sădit 56 de copaci „arțari” și 86 de copaci care produc fructe. La 14 septembrie 2017 a primit un răspuns de la ÎM „Asociația de Gospodărie a Spațiilor Verzi” prin care a fost informat că toate documentele au fost înaintate Agenției Ecologice Chișinău pentru a obține autorizația și după aceasta vor fi efectuate lucrările necesare. Solicit, în termenul stabilit de lege, să mă informați: dacă într-adevăr ÎM „Asociația de Gospodărie a Spațiilor Verzi” a înaintat un astfel de demers, care este data și numărul de înregistrare a demersului, la ce etapă de examinare se află, iar dacă a fost emisă autorizația necesară, rog să-mi fie expediată, copia, la adresa indicată în prezenta cerere.”

Reclamantul a pretins că conform mesajului extras în original din poșta sa electronică: xxxx, angajații Agenției Ecologice Chișinău au recepționat cererea la poșta lor electronică în aceeași zi, 14 octombrie 2017, ora 10:16:44.

A mai indicat că în demersul poștei electronice, la care a fost anexată cererea, s-a indicat: „Rog să-mi confirmați recepționarea data și numărul de înregistrare a prezentei cereri”. Data și numărul de înregistrare a cererii nu i-a fost confirmat.

În continuare, reclamantul Gheorghe Străisteanu a susținut că, la 16 octombrie 2017, ora 10:22, a solicitat, repetat, să-i fie confirmat data și numărul de înregistrare a cererii din 14 octombrie 2017, însă fără careva rezultat.

Din considerentul că după cum invocă reclamantul că de la data expedierii și recepționării cererii din 14 octombrie 2017 au trecut 37 de zile, însă răspuns și informația solicitată de la Agenția Ecologică Chișinău nu a primit, ceea ce denotă încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege de către persoanele responsabile, care prin aceste încălcări i-au cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 3 250 lei, or, constatarea încălcării dreptului la informație și dreptului de a examina cererea privind solicitarea unei informații în termenul stabilit de lege, în mod obligatoriu duce la repararea prejudiciului moral cauzat, fiind o obligație impusă prin lege, motiv pentru care Gheorghe Străisteanu a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând constatarea încălcării dreptului acestuia la informație și dreptul la examinarea cererii din 14 octombrie 2017 în termenul stabilit de lege; obligarea părții

Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat de a examina cererea din 14 octombrie 2017 conform legislației în vigoare și de a-i prezenta informația solicitată cu încasarea din contul Agenției Ecologice Chișinău în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 3 250 lei cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termenul prevăzut de lege a cererii din 14 octombrie 2017 și prin refuzul de a furniza informația solicitată.

Prin hotărârea din 7 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Străisteanu a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu la informație și la examinarea în termenul stabilit de lege a cererii din 14 octombrie 2017. S-a obligat Agenția Ecologică Chișinău de a examina cererea lui Gheorghe Străisteanu din 14 octombrie 2017. S-a încasat din contul Agenției Ecologice Chișinău în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 300 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile lui Gheorghe Străisteanu au fost respinse ca fiind nefondate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a conchis că prin neexaminarea în termenii stabiliți de lege a cererii lui Gheorghe Străisteanu, s-a reliefat încălcarea de către Agenția Ecologică Chișinău a dreptului pretins, motiv pentru care pretențiile lui Gheorghe Străisteanu ce țin de constatarea încălcării dreptului pretins, cum este dreptul la soluționarea în termenul prevăzut de lege a cererii și a dreptului la informație, precum și obligarea organului enunțat de a examina cererea lui Gheorghe Străisteanu din 14 octombrie 2017 sunt întemeiate și care au fost admise.

La fel, instanța de fond a mai reținut că, având în vedere faptul că a fost constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu la informație, rezultă și legalitatea capătului de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral, or, conform art. 25 alin. (3) și alin. (4) din Legea contenciosului administrativ, în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile. Mărimea prejudiciului moral însă se stabilește de instanța de contencios administrativ independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pârâtului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luându-se în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În consecința celor relatate și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzată reclamantului, instanța de fond a ajuns la concluzia de a încasa din contul Agenției Ecologice Chișinău în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a prejudiciului moral în sumă de 300 lei, sumă care, în opinia instanței, a fost considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă cazului respectiv (f.d.37-42).

Prin decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul Ecologic de Stat și menținută hotărârea din 7 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic. De asemenea, în cadrul judecării cauzei, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea a Drepturilor Omului.

La fel, instanța de apel a constatat că concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă.

În concluzie, instanța de apel a conchis că la caz nu există careva temeiuri de admitere a apelului, motiv pentru care acesta a fost respins (f.d.85-96).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei și hotărârii sus-enunțate, la 10 septembrie 2018, Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Gheorghe Străisteanu să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei atât instanța de apel cât și prima instanță au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială acțiunii (f.d.99-101).

La 1 octombrie 2018 în adresa intimatului Gheorghe Străisteanu a fost expediată copia recursului declarat de Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.125), însă, primul nu și-a exercitat dreptul procedural și nu a depus referință în termenul stabilit de lege, motiv pentru care admisibilitatea recursului s-a dispus în lipsa acesteia.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat de către Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega la 10 septembrie 2018 (f.d.99) este declarat în termen, având în vedere faptul că la dosar nu sunt date confirmative despre comunicarea recurentei a deciziei integrale motivate din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d.84).

Examinând temeiurile recursului declarat de Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul vizat urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material

și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Instanța de recurs mai reține că CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Agenția Ecologică Chișinău al Inspectoratului Ecologic de Stat reprezentată de către Sergiu Melega, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean